

Rättsenheten

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Angående promemorian Grundläggande omställnings- och kompetensstöd - för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden (Ds 2021:16)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerad promemoria.

Avsnitt 10.11 Konsekvenser för brottslighet, fusk och felaktiga utbetalningar

En konsekvens av det föreslagna systemet för omställningsstöd blir att utbetalningar kommer att göras till de fristående aktörer som den offentliga omställningsorganisationen upphandlar och till arbetsgivare som ansöker om ersättning för avgifter till registrerade omställningsorganisationer. Utredningens bedömning, att enskilda personer generellt inte har starka incitament att fuska, delas inte av Ekobrottsmyndigheten.

Ekobrottsmyndighetens erfarenhet av bekämpning av bidragsbrott är att brotten inte bara begås av enskilda för egen vinnings skull, utan ofta utnyttjas av den organiserade brottsligheten genom felaktiga utbetalningar och användning av företag som brottsverktyg. Det finns risk för att den organiserade brottsligheten även utnyttjar det föreslagna omställningsstödet genom fristående aktörer som upphandlas av den offentliga omställningsorganisationen. Oseriösa bolag kan också startas för att få tillgång till stöden genom skenupdrag. Den typen av bedrägerier är ofta svåra att bevisa.

Förslaget att den offentliga omställningsorganisationen ska upphandla fristående aktörer har flera likheter med systemet med etableringslotsar som utnyttjats för att finansiera organiserad brottslighet. Risken för att även det föreslagna omställningsstödssystemet skulle utnyttjas till finansiering av organiserad brottslighet framstår som påtaglig. Felaktiga arbetsgivarintyg, bland annat till styrkande av arbetad tid, kommer sannolikt även att kunna användas av kriminella som vill utnyttja det föreslagna omställningsstödssystemet (Se t.ex. Brå 2015, Intyget som dörröppnare till välfärdssystemet, 2015:8, s. 36–39).

Det är angeläget att samhället ges rimliga förutsättningar att bromsa ökningen av den organiserade välfärdsbrottsligheten. För varje ny potentiell inkomstkälla för den organiserade brottsligheten som införs i form av bidrag och andra förmåner ökar utmaningarna för de utbetalande och brottsbekämpande myndigheter som ska kontrollera, utreda och lagföra denna typ av brott.

Mot bakgrund av riskerna för att systemet kommer att utnyttjas av den organiserade brottsligheten och att det empiriska stödet för de eftersträlvade positiva arbetsmarknadseffekterna är begränsat, avstyrker Ekobrottsmyndigheten förslaget.

Avsnitt 7 Ersättning till arbetsgivare som finansierar grundläggande omställnings- och kompetensstöd

Ekobrottsmyndigheten har även här identifierat vissa risker för att systemet kan komma att utnyttjas för brottsliga ändamål. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör riskerna beaktas.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har t.f. rättschefen Katarina Tidén deltagit. Verksjuristen Johan Dibb har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Johan Dibb

Expedition till
a.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
abukar.omarsson@regeringskansliet.se
ju.a@regeringskansliet.se